

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

תורה – שמות פרק כה'

(כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתָּךְ מֵעַל הַכַּפְּרֹת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתָּךְ מֵעַל הַכַּפְּרֹת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כב) וְאֶזְמֶנּוּ מִימֵרֵי לָךְ תִּמְנֶנּוּ וְאֶמְלֹל עִמּוֹ מֵעַלְוֵי כַּסְּתָא מִבֵּין תְּרִין כְּרוּבֵיָא דִּי עַל אֲרוֹנָא דְסִהְרֻתָא יָת כָּל דִּי אֶפְסַד יָתָּךְ לְנֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(כג) וְעִשִּׂיתְּ שִׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם אַרְבּוֹ וְאִמָּה רְחִבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי קִמְתּוֹ: (כג) וְעִשִּׂיתְּ שִׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם אַרְבּוֹ וְאִמָּה רְחִבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי קִמְתּוֹ: (כג) וְתַעֲבֹד פְּתוּרָא דְאֲעִי שִׁטִּין תְּרִתִּין אֲמִין אַרְבֵּיָה וְאִמָּתָא פְּתִיָּה וְאִמָּתָא וּפְלִגָּא רֹמִיָּה:

(כד) וְעִפִּיתְּ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעִשִּׂיתְּ לוֹ זָר זָהָב סָבִיב: (כד) וְעִפִּיתְּ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעִשִּׂיתְּ לוֹ זָר זָהָב סָבִיב: (כד) וְתַחֲפִי יְתִיָּה דְהָב דְכִי וְתַעֲבֹד לִיָּה זִיר דְדָהָב סָחֹר סָחֹר:

(כה) וְעִשִּׂיתְּ לוֹ מִסְגָּרַת טַפַּח סָבִיב וְעִשִּׂיתְּ זָר זָהָב לְמִסְגָּרָתוֹ סָבִיב: (כה) וְעִשִּׂיתְּ לוֹ מִסְגָּרַת טַפַּח סָבִיב וְעִשִּׂיתְּ זָר זָהָב לְמִסְגָּרָתוֹ סָבִיב: (כה) וְתַעֲבֹד לִיָּה גְדַנְפָא רֹמִיָּה פְּשָׁא סָחֹר סָחֹר וְתַעֲבֹד זִיר דְדָהָב לְגְדַנְפִיָּה סָחֹר סָחֹר:

(כו) וְעִשִּׂיתְּ לוֹ אַרְבַּע טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתְּ אֵת הַטַּבְּעוֹת עַל אַרְבַּע הַפָּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו: (כו) וְעִשִּׂיתְּ לוֹ אַרְבַּע טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתְּ אֵת הַטַּבְּעוֹת עַל אַרְבַּע הַפָּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו: (כו) וְתַעֲבֹד לִיָּה אַרְבַּע עֲזָקוֹ דְדָהָב וְתַתְּנוּ יָת עֲזָקָתָא עַל אַרְבַּע זַוְיָתָא דִּי לְאַרְבַּע רַגְלֵהוּ:

רש"י

תפטר ואת אשר לדבר עמד שם את כל אשר אלוה איתך אל בני ישראל הוא: (כג) קמתו – גובה רגליו עם עובי השלחן (פסחים קט):

(כד) זר זהב – סימן לכתר מלכות שהשלחן שם עושר וגדולה כמו שאומרים שולחן מלכים:

(כה) מסגרת – כתר גומו גנפא ונחלקו חכמי ישראל בדבר יש אומרים למעלה היתה סביב לשולחן כמו לבזבזין שבשפת שולחן שרים ויש אומרים למטה היתה תקועה מרגל לרגל בארבע רוחות השולחן ודף השולחן שוכב על אותה מסגרת: ועשית זר זהב למסגרתו – הוא זר האמור למעלה ופירש לך כאן שעל המסגרת היתה:

(כז) ונועדתי – כשאקבע מועד לך לדבר עמד אותו מקום אקבע למועד שאבא שם לדבר אליך: ודברתי איתך מעל הכפרת – ובמקום אחר הוא אומר (ויקרא א) וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר זה המשכן מחוץ לפרכת נמלאו שני כרובים מכחישים זה את זה בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם (במדבר ז) ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת וגו' משה היה נכנס למשכן וכיון שבא בתוך הפתח קול יורד מן השמים לבין הכרובים ומשם יורא ונשמע למשה באהל מועד: ואת כל אשר אלוה איתך אל בני ישראל – הרי וי' זו יתירה וטפלה וכמוהו הרבה במקרא וכה

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

נביא – מלכים א' פרק ו' טו'-יט'

(טו) וַיִּבֶן אֶת קִירוֹת הַבַּיִת מִבֵּיתָהּ בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִקְרָק הַבַּיִת עַד קִירוֹת הַסָּפֵן עָפָה עֵץ מִבַּיִת וַיִּצַף אֶת קְרָקֵה הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת בְּרוֹשִׁים: (טז) וּבִנָּא יֵת כּוֹתְלֵי בֵיתָא מִלְגָּאוּ בְּמַחֲצֵת אַרְזֵיָא מֵאַרְעֵית בֵּיתָא עַד כּוֹתְלֵיָא עַד מִטֵּי שְׁמֵי שְׂרִיתָא חֲפֵי נִסְרִין דַּאֲרֻזָּא מִלְגִּיו וְחֲפָא יֵת אוֹשֵׁי בֵיתָא בְּמַחֲצֵת בִּירוּן:

(טז) יִבֶּן אֶת עֲשָׂרִים אֲמָה מִן־פְּתוּי (מִן־פֶּתִי) הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִן הַקְּרָקֵה עַד הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לְדָבִיר לְקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים: (טז) וּבִנָּא יֵת סִרְרִין אֲמִין מִסִּיפֵי בֵיתָא בְּמַחֲצֵת אַרְזֵיָא מִן אוֹשֵׁיָא עַד כּוֹתְלֵיָא וּבִנָּא לִיה מִלְגִּיו לְבֵית כְּפוּרֵי לְקוּדֶשׁ קוּדֶשִׁיא:

(יז) וְאַרְבַּעִים בְּאֲמָה הָיָה הַבַּיִת הוּא הַהִיכָל לְפָנָי: (יז) וְאַרְבַּעִין אֲמִין הוּי בֵיתָא הוּא הֵיכְלָא לְקַבְלֵיהּ:

(יח) וְאַרְזוֹ אֶל הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פְּקַעִים וּפְטוּרֵי צִצִּים הַכֹּל אַרְזוֹ אִין אָבֹן נְרָאָה: (יח) וְנִסְרִין דַּאֲרֻזָּא חֲפֵי בֵיתָא מִלְגִּיו וְגַלְפָּא חִיזוּ בֵיעִין וְאַטוּנִין שׁוֹשְׁנִין כֹּל בֵּיתָא חֲפֵי נִסְרִין דַּאֲרֻזָּא לִית אַבְנָא מִתְחֻזֵּיא:

(יט) וְדָבִיר בְּתוֹךְ הַבַּיִת מִפְּנִימָה הִכִּין לְתַתָּן שָׁם אֶת אַרְוֹן בְּרִית יְהוָה: (יט) וּבֵית כְּפוּרֵי מִגּוֹ בֵּיתָא מִלְגִּיו אֶתְקִין לְמַתָּן תַּמָּן יֵת אַרְוֹן קִימָא דִּי:

רש"י

(יח) וארזו אל הבית פנימה מקלעת פקעים – פירוש, ואותם קירות ארזים שעשה אל הבית פנימה, לכסות קיר האבן, קלוע היה ציורי קליעות ואורות פקעים, כמין כפחורים, פקעים – למוישיאל"ש בלע"ז. ופטורי לצים – תרגם יונתן: ואטונין שושנין, אורת שלשלאות. פטורי – לשון חבלים, כלשון גמרא, כמו (מועד קטן כט א); זרכות ח (א) כפיטורי צפי ושמט. לצים – לשון פרחים, כמו (במדבר יז כג): ויאץ לץ, חבלים ופרחים. ומנחם חצרו: פטורי, לשון (שמות יג יב): פטר רחם וכמו (תהלים כב ח) יפטירו בשה. הכל ארזו אין אבן נראה – תי' יונתן כל ביתא חפי נסרין דארזא לית אבנא מתחזיא. מקלעת פקעים – תרגם יונתן: גלף חיזו זיעין (פירוש, חקוק כדמות זיאים עגולים): (יט) ודביר בתוך הבית – מחילת אמה טרקסין. לתתן – כמו לתת:

(טו) מביתה כללעות ארזים – קירות ארזו אכל קיר האבן, כדי לטוח עליו זהב, כמו שהוא אומר למטה (פסוק כא): ויאף שלמה את הבית פנימה זהב סגור, ואי אפשר לטוח זהב על גבי האבנים, כי אם זעלים ובמסמרות. קירות הספון – קירות העלייה. את קרקע הבית – הרצפה כולה: (טז) את עשרים אמה מירכתי הבית – עשרים שהן מסוף ההיכל והלחה, והעשרים שבסוף הבית, הן של בית הכפורת (דהיינו קדשי הקדשים). עד הקירות – עד התקרה, עשה קיר ארז לכסות קיר האבן, לטוח עליו זהב. ויצן לו – אותם עשרים אמה. מבית לדביר – לפני ממוחלת אמה טרקסין, המפסקת בין ארבעים לעשרים, ואותה מחילה קרויה דביר. לקדש הקדשים – הצדלן לאותן עשרים אמה: (יז) ההיכל לפני – לפני הדביר לכל החוץ:

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

כתובים – משלי פרק יז יז'-כא'

- (יז) **בְּכֹל יַעַת אַהֲב הָרַע וְאָח לְעֶרְוָה יוֹלֵד:** (יז) בכל עֵדן גְּבֵרָא רַחִים הוּא וְאֶחָא לַעֲקֵתָא מִתִּילִיד:
- (יח) **אָדָם חָסֵר לֵב תִּקְעַ כָּף עֵרֵב עֲרֻפָּה לִפְנֵי רַעְיוֹ:** (יח) בר נש חסיר רעיןא משלם ידיה וערב ערבותא על חבריה:
- (יט) **אַהֲב פֶּשַׁע אַהֲב מִצָּחָה מִגְּבִיָּה פִתְחוּ מִבְּקֶשׁ שֹׁבֵר:** (יט) דרחם חובא רחם מצותא ומרים תרעיה בעי תברא:
- (כ) **עֵקֶשׁ לֵב לֹא יִמְצָא טוֹב וְנִהְפֵךְ בְּלִשׁוֹנוֹ יִפּוֹל בְּרַעְיָה:** (כ) מן דעקים לביה לא משבח טבתא ודמתהפך בלשניה נפל בבשתא:
- (כא) **יֵלֵד פֶּסִיל לְתוֹגָה לֹא וְלֹא יִשְׁמַח אָבִי נִבְל:** (כא) דמוליד סכלא חמוצא דיליה ולא חדי אבוי דטפשא:

רש"י

- (יז) **בכל עת אוהב הרע – לעולם הוא אוהב רעים לקנות אוהבים. ואח לזרה יולד – לעת הזרה יולד כך הרע כאלו לעזור כך ולהשתתף בצרכו:**
- (יח) **אדם חסר לב תוקע כף – ערבות ממון, ד"ל תוקע כף לאפיקורסים כדי ללכת**
- זלרכיהם והרי כבר. עורב ערובה לפני רעהו – כבר ערב להקצ"ה לשמור מרותיו:
- (יט) **אהב פשע – לפשוע בחזירו. אהב מלה – להתקוטט ולרוב. מגביה פתחו – מדבר בגלוי כמו שמור פתחי פיך (מיכ' ז):**

משנה – מנחות פרק ה'

- (א) **כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִצָּחָה, חוּץ מִחֻמֵּי שִׁבְתוֹדָה וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, שֶׁהֵן בָּאוֹת חֻמֵּי. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, שֶׁאוֹר בּוֹדָה לָהֶן מִתּוֹכָן וּמִחֻמֵּי. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, אֵף הִיא אֵינָה מִן הַמְּבַחֵר, אֲלָא מִבִּיא אֶת הַשָּׂאֹר, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה, וּמִמֶּלֶא אֶת הַמִּדָּה. אָמְרוּ לוֹ, אֵף הִיא הִיתָה חֲסָרָה אוֹ יִתְרָה:**
- רע"ב –** (א) כל המנחות באות מלה חוץ מחמץ שבתודה ושתי הלחם, שהן באות מחמץ שבתודה – דכתיב (שם ז) על חלות לחם חמץ: ושתי הלחם – דכתיב (שם כג) חמץ תאפינה: שאור היה בודה להן מחוכן – מתוך עשרון תודה ושתי הלחם היה מוציא שאור, שהיה לש מן הסולת מעט לאחר שנמדד ועומנו בסולת ומתחמץ מאליו וממנו מחמץ השאר, שממקום אחר לא היה יכול להביא שלא תהא מנחה יתירה: היא אינה מן המובחר – שאינה מחממת יפה. לפי שאין לה שאור מחומץ יפה: אלא מביא שאור –
- (ב) **כָּל הַמִּנְחוֹת נְלוֹשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין. וּמִשְׁמֶרֶן שְׁלֹא יִחְמִיצוּ. וְאִם הִחְמִיצוּ שִׁירֵיהֶן, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ב), כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֻמֵּי. וְחִיָּבִים עַל לִישְׁתָּהּ, וְעַל עֲרִיכְתָּהּ, וְעַל אֲפִיתָהּ:**

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

לפי שנאמר לא תעשה חמץ, יכול לא יהא חייב אלא אחת, תלמוד לומר לא תאפה, אפייה בכלל היתה ולמה יאחא, להקיש אליה, מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה, אף חני אביא לישחה ועריכתה וכל מעשה יחידי שבה, לאחויי קיטוף שהוא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה. וקיטוף הוא שמחליק פניה במים ואע"ג דלא מחזי כל כך מעשה:

רע"ב – (ב) שנאמר כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ – ארישא קאי דקתני ומשתמרות שלא יחמיטו, וקודם קמיא משתעי. ושיירי ילפינן מקרא אחרינא דכתיב (ויקרא ו) לא תאפה חמץ חלקם, אף חלקם של כהנים שהם שיירי המנחה שנשאר מן הקומץ, אף זה לא תאפה חמץ. וזחמץ דוקא הוזהרו על השירים. אבל מותר ללוש אותם בדבש ולטגנן זו: עריכתה – שמתעסק בה בידים אחר לישחה. וחייבין על כל אחת ואחת.

(א) יש טעונות שמן ולבונה, שמן ולא לבונה, לבונה ולא שמן, לא שמן ולא לבונה. ואילו טעונות שמן ולבונה, מנחת הסלת, והמרחבת, והמרחשת, והחלות, והרקיקין, מנחת פהנים, ומנחת כהן משיח, ומנחת גוים, ומנחת נשים, ומנחת העומר. מנחת נסבין טעונה שמן, ואין טעונה לבונה. לחם הפנים טעון לבונה, ואין טעון שמן. שתי הלחם, מנחת חוטא, ומנחת קנאות, לא שמן ולא לבונה:

איש, מלמד שהנכרים מציאין נדרים ונדבות כישראל: ומנחת נשים – אשה שהתנדבה מנחה: ומנחת נסכים – לא בעי לבונה, דשמן נאמר בה ולא לבונה: ולחם הפנים – כתיב ביה (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה. ולא כתיב ביה שמן: שתי החלות – של עזרת. לא הוזכר בהן לא שמן ולא לבונה: מנחת חוטא ומנחת קנאות – בהדיא כתיב בהן (שם ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה:

רע"ב – (ג) מנחת סולת – המתנדב מנחה סתם, מציא סולת ושמן ולבונה וכוללה וקומרה כמו שהיא קודם אפייה. ובדידה כתיב שמן ולבונה. וכל הני אחריני גמרי ממנחת סולת דכתיב בה נפש, דמשמע דכל מנחת יחיד טעונה שמן ולבונה: והחלות והרקיקין – למנחת מאפה תנור קרי החלות והרקיקין. דאי בעי חלות מייח, ואי בעי רקיקין מייח: ומנחת כהנים – כהן שהתנדב אחת מחמש מנחות הללו: מנחת כהן משיח – מנחת חזיתין: גוי – מתנדב מנחה כדילפינן מאיש

(ד) וחיב על השמן בפני עצמו, ועל הלבונה בפני עצמה. נתן עליה שמן, פסלה. לבונה, ילקטנה. נתן שמן על שיריה, אינו עובר בלא תעשה. נתן כלי על גבי כלי, לא פסלה:

שכתוב בתורה שלא ישים עליה שמן, שלא הזהירה תורה אלא שלא יתן השמן לתוך הסולת או לתוך הקמח:

רע"ב – (ז) וחייב על השמן – אם נתנו על מנחת חוטא או על מנחת קנאות: נתן כלי – איש זו שמן: על גבי כלי – של מנחת חוטא: לא פסלה – ולא אמרינן הרי עבר על מה

(ח) יש טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה, תנופה ולא הגשה, ותנופה ותנופה, לא תנופה ולא הגשה. אלו טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה, מנחת הסלת, והמרחבת, והמרחשת, והחלות, והרקיקין, מנחת פהנים, מנחת כהן משיח, מנחת גוים, מנחת נשים, מנחת חוטא. רבי שמעון אומר, מנחת

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

בהגנים, מנחת כהן משיית, אין בהן הגשה, מפני שאין בהן קמיצה. וכל שאין בהן קמיצה, אין בהן הגשה:

רע"ב – (ה) טעונות הגשה – בחודה של קרן לרומית מערבית, כדכתיב (שם ב) והגשה אל המזבח: והחלות והרקיזין – מנחת מאפה תנור: מנחת כהנים – שהיא כולה כליל: וכל שאין בה קמיצה – להחיר השיריים מן המנחה לכהנים, אין בהן הגשה. ואין הלכה כר' שמעון:

(ו) אלו טעונין תנופה ואין טעונין והגשה, לג שמן של מצורע ואשמו, והבפורים פדברי רבי אליעזר בן יעקב, ואמורי שלמי יחיד וחוזה ושוק שלהן, אחד אנשים, ואחד נשים, בישראל אבל לא באחרים, ושתי הלחם, ושני כבשי עפרת, ביצד הוא עושה, נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים, ומניח שתי ידיו מלמטן, מולין ומביא, מעלה ומוריד, שפאמר (שמות כט), אשר הונף ואשר הודם. תנופה היתה במזרח, והגשה במערב. ותנופות קודמות להגשות. מנחת העומר ומנחת קנאות, טעונות תנופה והגשה. לחם הפנים ומנחת נסכים, לא תנופה ולא הגשה:

הלחם. כתיב זהו (שם כג) והניף אהרן אותם על לחם הזיכורים, ולא על ממס, אלא סמוך להם, כבשים צלל הלחם. כדברי רבי דברייתא. וכן הלכה שנאמר [צמלואים] (שמות כט) אשר הונף ואשר הורס, ומהונף והורס דמלואים ילפנין שאר תנופות. תנופה, מולין ומביא. תרומה, מעלה ומוריד: תנופה היתה במזרח – כלומר, אף במזרח של מזבח יכול להניף. וכל שכן במערבו דקרוז יותר להיכל: ותנופות קודמות להגשות – בתחלה מניף ואחר כך מגיש. ובמנחת העומר ובמנחת קנאות איירי לטעונות תנופה והגשה, וכתיב במנחת קנאות (צמדבר ה) והניף את המנחה לפני ה', והדר והקריב אותה אל המזבח:

רע"ב – (ו) לוג ואשם מלורע – כתיב זהו והניף: והזיכורים כדברי ר' אליעזר בן יעקב – גרסין, כלומר, לשמעין ליה בעלמא לאמר זיכורים טעונים תנופה והלכה כמותו: אימורי שלמי יחיד וחוזה ושוק שלהן – בהדיא כתיב זהו (ויקרא י) שוק התרומה וחוזה התנופה על אפי החלבים יביאו להניף: אחד שלמי אנשים ואחד שלמי נשים – טעונים תנופה: בישראל אבל לא באחרים – מפרש בגמרא דהכי קאמר, אחד אנשים ואחד נשים קרבן טעון תנופה, ותנופה עלמה בישראל אבל לא בידי נשים, דהכי תניא, בני ישראל מניפין ואין הגוים מניפין, בני ישראל מניפין ולא בנות ישראל מניפות: שתי הלחם וכבשי שלמים של עזרת – הבאים בגלל

(ז) רבי שמעון אומר, שלשה מינים טעונים שלש מצות, שתיים בכל אחת ואחת, והשלישית אין בהן. ואלו הן, זבחי שלמי יחיד, וזבחי שלמי צבור, ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד, טעונים סמיכה חיים, ותנופה שחוטים, ואין בהם תנופה חיים. זבחי שלמי צבור, טעונים תנופה חיים ושחוטים, ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע, טעון סמיכה ותנופה חי, ואין בו תנופה שחוט:

שתיים – מצות מן השלש יש בכל מין ומין, והשלישית אין בהם. דאין בכל מין אלא שתיים: שלמי יחיד – כתיב זהו סמיכה בויקרא: ותנופה שחוטים – בחזה ושוק שלהן, צלו את אהרן: שלמי צבור – כתיב זהו תנופה

רע"ב – (ז) שלשה מינים – שלמי יחיד, ושלמי צבור שהם כבשי עזרת, ואשם מלורע. שלשה מינים הללו טעונים בין שלשתן שלש מצות, סמיכה, תנופה חיים, תנופה שחוטים:

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

תנופה חי, כדכתיב והניף הכהן אותם. צפרשת זאת תהיה. וסמיכה, לאי אפשר לקרבן יחיד שלא יסמוך ידו על ראש קרבנו: אבל לא תנופה שחוט – דמיעט רחמנא גבי שלמי יחיד, (ויקרא ז) את החזה להניף אותו. אותו, למעוטי אשם של מזרע שאינו טעון תנופה שחוט:

(ח) האומר הרי עלי במחבת, לא יביא במרחשת. במרחשת, לא יביא במחבת. ומה בין מחבת למרחשת, אלא שהמרחשת יש לה פסוי, והמחבת אין לה פסוי, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי חנניה בן גמליאל אומר, מרחשת עמקה ומעשיה רוחשים, ומחבת צפה ומעשיה קשים:

דכתיב (שס) על מחבת, משמע עליה ולא בתוכה, אלמא אין לה תוד: כפה – שאינה עמוקה אלא שוליה צפין אלל אוגניה. כמו כף על פני המים: ומעשיה קשים – שהעיסה שמטוגנים בה ליטתה קשה כדי שלא תשפך לחוץ, שהרי הכלי אין לו שפה:

(ט) (האומר) הרי עלי בתנור, לא יביא מאפה בפח ומאפה רעפים ומאפה יורות הערבניים. רבי יהודה אומר, אם רצה, יביא מאפה בפח. הרי עלי מנחת מאפה, לא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין. רבי שמעון מתיר, מפני שהוא קרבן אחד:

מאפה – כתיבי בה חלות וריקים: לא יביא מחאה חלות – לכל מנחות ברות עשר עשר, וזה לא יביא חמט חלות וחמט ריקין. אלא או הכל חלות, או הכל ריקין: מפני שהוא קרבן אחד – ששניהם כחוצים במנחה אחת. הלכך יכול להביא מחאה ממין זה ומחאה ממין זה. ואין כלכה כר"ס:

חיים, והניף הכהן אותם, דהיינו חיים. ותנופה שחוטים, בחזה ושוק שלהן, דילפינון(מקדשין) ול"ל משלמין יחיד. אבל סמיכה לא בעו, להלכתא גמירי לה לאין בכל קרבנות צבור אלא שתי סמיכות בלבד, סמיכה של שעיר המשתלח ושל פר העלם דבר של צבור: אשם מזרע – כתיב ביה

רע"ב – (ח) מרחשת עמוקה – דכתיב (ויקרא ז) וכל נעשה במרחשת, בתוכה משמע, אלמא יש לה תוד: ומעשיה רוחשין – שהשמן נע ונד בתוכה, לשון הרומש על הארץ, דמתרגמין לרחיש. ויש שגורסין ומעשיה רכין, כלומר שליטתה רכה: ומחבת כפה –

רע"ב – (ט) כופח – מקום שפיתת קדירה אחת, ופעמים שמסיקין אותו ואופין בו עיסה: רעפים – טוול"ש בלע"ז. עשוין מחרס ומסיקין אותן בכבשן: ויורות הערביין – כמין גומא העשויה בקרקע וטוחה בטיט ומסיקין אש בתוכה עד שתחלבן ואופים בה עיסה: אש רכה יביא מעשה כופח – לכופח מין תנור הוא. ואין הלכה כר' יהודה: מנחת

גמרא – מנחות דף מג' ע"ב

תניא אידך וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולן ותניא אידך וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם ראייה מביאה לידי זכירה זכירה מביאה לידי עשייה ורשב"י אומר כל הזרין במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה כתיב הכא וראיתם אותו וכתוב התם את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד.

רבי אליעזר בן יעקב אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחיזוק שלא יחטא שנאמר והחוט

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

המשולש לא במהרה ינתק ואומר חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם תניא היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד שנאמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר וכתוב כמראה אבן ספיר דמות כסא תניא היה רבי מאיר אומר גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו לאחד אמר הבא לי חותם של טיט ולאחד אמר הבא לי חותם של זהב ופשעו שניהם ולא הביאו איזה מהן עונשו מרובה הוי אומר זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי:

קט"ז על הגמרא

כסא ועוד נאה לישראל שיהא כסאו עליהם שנאמר ותחת רגליו וגו' דהיינו רקיע: וכתוב ספיר – וכסא כתוב ספיר אלמא רקיע כמחזה כסא ותכלת לים וים לרקיע ואנן קחזינו: גדול עונשו של לבן – למי שאינו מטיל יצירת ותכלת: חותם – היו עושים לבהמה ולעבד כשקונין אותו לשם סימן עבדות: זה שאמר לו המלך הבא חותם של טיט – שמאוי הוא ולא הביא עונשו מרובה: מה ה' אלהיך וגו' – קרי ציה מאה: בשבתות וימים טובים – ללא מאלו י"ח:

שקולה מורה זו – מדכתיב את כל מלות ועוד לילית בגימטריא ת"ר וה' קשרים וח' חוטין הכי תרי"ג: רחיה – יצירת מציאה לדי זכירת מלות: כתיב הכא ורחיתם אותו וכתוב התם (דברים ו) ואותו תעבד – מה להלן שכינה אף כאן שכינה: הכל בחיזוק – מכל וכל עומד בחזקה שלא יחטא: המשולש – תפילין וילית ומזוזה: סביב ליראיו – העושים מלות ויחלצם מחטא [את הצדיקים]: מה נשתנה תכלת – שיחדו הקב"ה למורה זו: דומה לים – שנעשו בו נסים לישראל: ורקיע לכסא הכבוד – ומכא התכלת מזכיר היושב על

זוהר – תרומה דף קסח ע"ב

פתח ההוא רביא בברכת מזוזה ואמר, כתוב אחד אומר (דברים יד) ואכלת לפני יי' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים כז) ושמתה לפני יי' אלהיך. הני קדאי פד ישראל הוו שראן בארעא קדישא, ואתחזון קמי קודשא בריה הוא בבי מקדשא, הוו מתקיימי. השתא הוה מתקיימי, מאן יביל למיכל לפני יי' ולמחדי לפני יי': אלא ודאי הכי הוא, בקדמיתא פד יתיב בר נש על פתוריה למיכל, מברך על נהמא המוציא. מאי טעמא המוציא, ולא מוציא, דהא פתיב (ישעיה מב)

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

בורא השמים, ולא פתיב הבורא. (ירמיה י) עושה ארץ, ולא פתיב העושה ארץ. מאי טעמא הכא המוציא: אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא, אסתתרא ה' מתמן, לאתחזא דהא מעלמא גניזא וסתירא איהו. (דף קס"ח ע"ב) וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגליא יתיר, פתיב בה', דכתיב, (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם (עמוס ה) הקורא למי הים, פלהו מרזא דעלמא תתאה איהו, ואי אכתיב בשמא איהו בה', כגון האל הגדול, והכא דאיהו בארץ סתים (נ"א באתגליא) מרזא דעלמא תתאה איהו, פיון דמברך בר נש, שכינתא אתיא קמיה:

ומה דאמר ואכלת לפני יי אלהיה. הכא אתפליל למללא במלי דאורייתא, דהכי אצטריך הואיל וקודשא בריך הוא קמיה, לקיימא דכתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי. וכתיב (דברים יד) ואכלת שם לפני יי אלהיה: הואיל וקאים בר נש קמי מאריה, אצטריך נמי למיתן למספני, למיתן לון, כמא דאיהו יתיב ליה למיכל. (ס"א ומאן דאכיל קמיה מלכא קדישא אצטריך וכו') כמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך דלא ישתכח בלען על פתוריה, דהא בלענו מסטרא אחרא הוי, ורזא דא (בראשית כה) הלעיטני נא, ארץ בלענו, והכי אצטריך לסטרא אחרא, וכתיב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל דא ואכלת לפני יי אלהיה פתיב, ולא לפני סטרא אחרא. ואצטריך דלא יתעסק במלין בטליו, ובצרכי סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא, דהא כד מלין דאורייתא אתמרו על פתורא, יתיב ההוא בר נש תקפא למאריה:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ג'

(ד) ולא קריאת שמע בלבד אלא כל ענין שהוא מדברי הקדש אסור לאומרו בבית המרחץ ובבית הכסא ואפילו אמרו בלשון חול ולא לאמרו בלבד אלא אפילו להרהר בלבו בדברי תורה בבית הכסא ובבית המרחץ ובמקום הטנופת והוא המקום שיש בו צואה ומי רגלים אסור:

(ה) דברים של חול מותר לאמרן בלשון קדש בבית הכסא וכן הכנויים כגון רחום וחנן ונאמן וכיוצא בהן מותר לאמרן בבית הכסא אבל השמות המיוחדים והן השמות שאינן נמחקין אסור להזכירן בבית הכסא ובבית המרחץ ישן ואם נודמן לו להפריש מן דבר האסור בבית המרחץ או בבית הכסא מפריש ואפילו בלשון קודש ובעניני קודש:

מוסר – משערי קדושה ח"ב שער ד'

אשרי מי שאינו פועל ורוחו נמוכה ושפלה הרבה וכן הוא אומר (תהלים נ"א) זכחי אלהים וזח נשפדה אשרי מי שמאריך הפל ונושא הפל לרצון בוראו ועושה עצמו פשיריים וכן

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

הוא אומר (מיכה ז) נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו למי שמישים עצמו כשיריים אשרי אדם שישים עצמו עפר שהכל ידמסוהו ויהיה פאסקופה התנתונה שהכל דשין בה וכיתר הנמוכה שהכל נתלין בה וכו'. הפעם הוא ענף הגאון ושקול פמותו ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל הכועס כל מיני פודעניות של גיהנם שולטין בו וכו'. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה המקרע בגדיו והמפזר מעותיו והמשבר פלים בחמתו יהיה בעיניו פעובד עבודה זרה שנאמר (תהלים פ"א) לא יהיה בק אל זר וכו' ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל הפועס אין השכינה חשובה כנגדו וכו' ומשפח תלמודו ומוסף טפשות ובדוע שעונותיו מרבים מזכותיו וכו' שנאמר (משלי כ"ט) ובעל חימה רב פשע:

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, יונתן בן צדיקה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רזל, צדיקה בת שרה ז"ל.